

Jak se spisovatel Viewegh zmenšil

Michal Viewegh (1962) vydal druhou knihu ze svého „života po životě“, čili z éry po tragédii s prasklou aortou v prosinci 2012. Zatímco předchozí titul Můj život po životě (2013) navazoval žánrově na autorovy deníkové pokusy Báječný rok (2006) a Další báječný rok (2011), kde nereflektovaná ironie chrčela už přímo z názvů, novinka se vrací k Vieweghově oblíbené povídce.

A rovněž k oblíbeným tématům. Soubor třinácti textů **Zpátky ve hře**, vydaný mistrovým domovským nakladatelstvím Druhé město a ilustrovaný vizualizovanými depresemi Josefa Bolfa, zohledňuje především i v symbolické rovině především autorovy osobní „úrazy“ – jak ten výchozí před třemi lety, tak ty následující reálné i potenciální.

MIMO HRU

Není ani tak důležité, že průvodcem po dějové lince a hlavní postavou zároveň je v některých případech Vieweghovo dobře známé alter ego Oskar. Důležitější je, jak se autor Povídek o manželství a o sexu (2003), Povídek o lásce (2009), případně Románu pro ženy (2005) a Románu pro muže (2008) – neboť právě o muže, ženy, lásku, sex a manželství v novince jde – proměnil. A proměnil se drasticky. K horšímu...

Teď je recenzentovi trochu ztěžko pokračovat. Jenže má při posuzování estetické, či dokonce umělecké kvality textu brát v potaz autorův osobní příběh, jeho prasklou aortou a aktuálně též jeho rozvod? Máme za to, že nikoli. Ostatně Viewegh svým kritikům taky nedal nikdy nic zadarmo. Čili k věci.

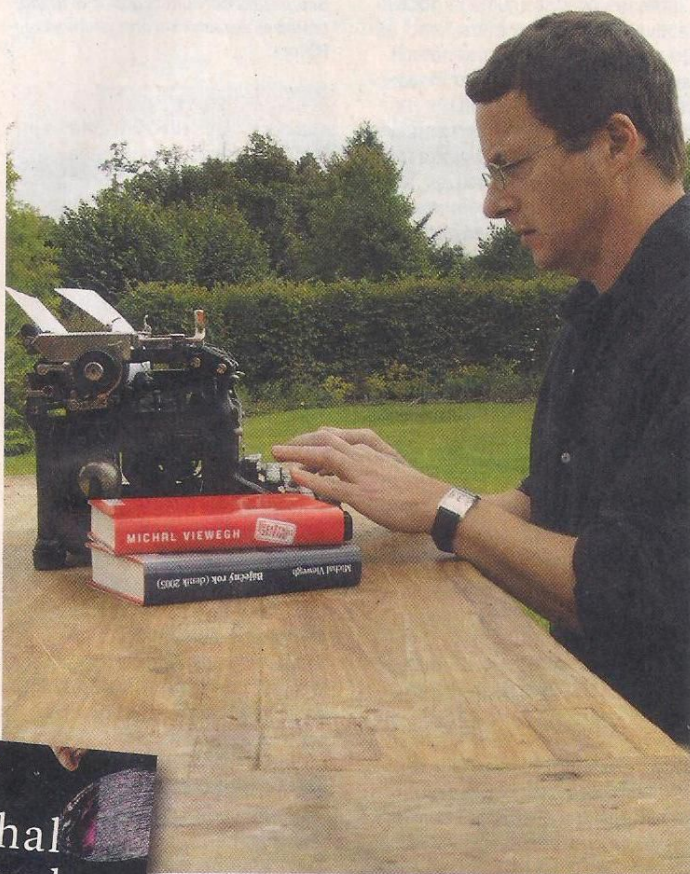
Knížce by bohužel víc slušel titul *Mimo hru*. Od první stránky je zřejmé, že autor ztratil vypravěčský drav, ironické ostří při výkresu konkrétních situací i vtípnost v pointách. Podobně zvadla dynamika dialogů, v nichž byl Viewegh mistrem, a nakonec vyprchaly i kultivované intertextuální hry. Jeden odkaz na Kafkovu Proměnu to nespasí. Povídky se motivicky protínají, někdy dokonce opakují (viz *Desigual* a *Bez paměti*). Společným jmenovatelem je pak úzkost, strach – z rozpadu dřívě dobře známého a s chutí obývaného světa, jeho pohodlí a jistot, jeho dobře zaplacené „pravdy“. Najednou je tu místo klidu otevřené bojiště: výpadky paměti nejčastěji v kombinaci s motivem manželské krize dotažené k rozvodu.

SPISOVATEL NA ÚBYTĚ

Michal Viewegh ve svých knížkách, které jsme jmenovali výše, sice nikdy neřešil ideální duševní souhru mužského a ženského principu, klouzal vždycky po povrchu těla – ale zábavným, kultivovaným způsobem. Zručně a mnohdy překvapivě pravdivě. Co zbylo v novince, je druhý, spíš třetí nálev. Poztrácená síla, která užívá už jenom variová-

Vymrdanej pámbičkář hraje hlavní roli mistrův varovně vztyčený prst nad tím, čemu v minulosti sám holdoval: nad vínem, ženami, zpěvem.

A vlastně nejen to: Viewegh, stylizovaný v nové poloze své bohaté bibliografie coby „donchuán po infarktu“, si občas stříhne part ve stylu, který dříve neznal – třeba vědecké fantastiky (Zmenšeny

Nové knížce Michala Viewegha by bohužel víc slušel titul Mimo hru...

ní, snadné obměny, poslední tahy...

Teď je recenzentovi znovu trochu ztěžko pokračovat. Autora je mu přece jen líto. Hlavně proto, že se několik klíčových moti-

vů ze života hlavní postavy tak jasně kryje s klíčovými motivy z reálného života spisovatele. O čem jiném by taky psal? Ale zaznívají tu i nové tóny, například moralizování. V povídce s pěkným názvem

muž, Jekyll a Hyde) nebo úzkostného hororu živeného poetikou Davida Lynche (Jedinej opravdovej mimoň). Takové výlety ale působí v rámci celku spíš rušivě. Jako by autor hledal za každou cenu, čím by suploval svoji aktuální tvůrčí nemožnost. Z Oskara i jeho spisovatele prostě něco podstatného ubylo, část jeho života zmizela. Jestli v nenávratnu, po němž následuje už jen sešup do zapomnění, ukáže čas. Respektive další Vieweghovy knížky.

■ **Radim Kopáč**
literární a výtvarný kritik

VYTIPOVÁNO

NA CD I NAŽIVO

Concept Art Orchestra je původně česko-polský big band, který vznikl na univerzitě v Katovicích v roce 2010 pod taktovkou Eda

Partyky. V roce 2014 začala trumpetistka Štěpánka Balcarová tento již český ansámbl dirigovat a založila pro něj písnič skladatelskou šestici. Ta pokrčila 15. června v pražském Jazz Docku po dvou deskách z let 2010 a 2012 třetí album s názvem **Concept Art Orchestra – The Prague Six**. Orchestr zahrál starší věci, ty z CD, i premiéru: Balcarové skladbu *Moment*, jež je stejně jako *Trawa zielona* inspirována stejnojmennými básněmi Juliana Tuwima. Trombonista Jan Jirucha při psaní kusu *Byly jsme tam* taky vycházel z autobiografie vězenkyně Dagmar Šimkové. Děs šel i z kompozice *Taniec* Drakuli klavíristy Víta Kříšťana. Vesele působila skladba *All Those Colours* saxofonisty Luboše Soukupa, medové *Waning Wave* klavíristy Martina Brunnera a sugestivně *Undefined* pianisty Tomáše Sýkory.

■ **Ester Gerová**

BLYŠTIVÁ HISTORIE

Významné zahraniční kontakty **Moravského zemského muzea v Brně** dokumentuje výstava **Nizozemí v řádech a vyznamenáních**, která pod velvyslanceckou záštitou připomíná 200. výročí vzniku Nizozemského království. Za přísných bezpečnostních opatření soustřeďuje reprezentativní kolekci státních a panovníckých ocenění, týkajících se nejen Holandska (které převážnou část exponátů zapůjčilo), ale i Belgie a Lucemburska. Od rytířských křížů středověku až po současnost jsou ve vitrínách chronologicky přehledně představena vyznamenání, udělovaná (někdy za zásluhy mírně kuriózní) řadou vládařských dynastií – to vše doplněno dobovými mincemi, ale též historickými mapami, diplomaty, erby, pečeti nebo portréty či uniformovanými figurinami. Středoevropsky první expozici uměleckých a řemeslných skvostů s dominujícím Řádem zlatého rouna mohou (nejen) falerističtí fanoušci obdivovat v Dietrichsteinském paláci do konce srpna.

■ **Vít Závodský**